

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/71/2016
Identifikačné číslo spisu: 6413200936
Dátum vydania rozhodnutia: 22.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6413200936.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa U. U., bývajúceho v T., proti odporcovi neurčenému, o neúplnom podaní, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 10C 17/2013, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. apríla 2015 sp.zn. 13Co 273/2015, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 22. decembra 2014 č.k. 10C 17/2013-48 podanie navrhovateľa doručené súdu dňa 8. októbra 2012 odmietol v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 O.s.p. Rozhodol tak s odôvodnením, že podanie navrhovateľa ani po poučení súdom nespĺňalo zákonné náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1, 2 O.s.p., pričom išlo o nedostatok brániaci súdu pokračovať v konaní. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 14. apríla 2015 sp.zn. 13Co 273/2015 odmietol odvolanie navrhovateľa podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p., pretože nemalo náležitosti v zmysle ustanovenia § 205 ods. 1, 2 O.s.p. ani po poučení navrhovateľa súdom o náležitostiach odvolania postupom podľa § 209 ods. 1 O.s.p. a § 211 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“), namietal porušenie svojich základných ústavných práv a zaujatosť sudcov v konaní. K dovolaniu súčasne pripojil aj svoju žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov vzhľadom ku skutočnosti, že Centrum právnej pomoci je zaujaté voči jeho osobe a vedie voči nemu súdny spor.

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 15. februára 2016 č.k. 10C 17/2013-96 odkázal navrhovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie zástupcu na dovolacie konanie na Centrum právnej pomoci v zmysle § 30 O.s.p. Navrhovateľ prevzal uznesenie súdu dňa 2. marca 2016.

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 21. marca 2016, č.k. 10C 17/2013-108 v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia odstránil vady podaného dovolania okrem iného, aby si zvolil advokáta pre dovolacie konania a doručil súdu plnú moc. Súd poučil navrhovateľa ako má nedostatky dovolania odstrániť a tiež ho poučil o dôsledkoch ich neodstránenia. Navrhovateľ prevzal uznesenie súdu dňa 31. marca 2016.

Podaním doručeným okresnému súdu dňa 4. apríla 2016 navrhovateľ namietal porušenie svojich ústavných práv s tým, že nemá právnické vzdelanie, a preto má právo na zástupcu z radov advokátov. Opätovne pritom požiadal súd o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie z dôvodu, že voči Centru právnej pomoci vedie spor.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené.

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.).

Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia, pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

V prípade, že dovolateľom je fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie, musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Povinné zastúpenie advokátom je zvláštnou podmienkou dovolacieho konania týkajúcou sa dovolateľa. Účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc a aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O.s.p.

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak však neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

V danej veci dovolateľ, ktorý podal mimoriadny opravný prostriedok, nemá právnické vzdelanie. Súd ho v súlade s § 104 ods. 2 O.s.p. vyzval na odstránenie nedostatku spočívajúceho v povinnom právnom zastúpení, pričom ho s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu odkázal na Centrum právnej pomoci s náležitým poučením podľa § 30 O.s.p.

Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)

Podľa ustanovenia § 30 O.s.p. (v znení účinnom od 1. januára 2012) účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

K podaniu dovolateľa, ktorým opakovane žiadal súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, dovolací súd uvádza, že právo na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred súdmi v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nie je neobmedzené, ale je garantované len za predpokladu splnenia zákonných podmienok (vid' znenie čl. 47 ústavy). Podmienky poskytovania právnej pomoci sú

od 1. januára 2012 stanovené zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov.

V zmysle novelizovaného ustanovenia § 30 O.s.p. s účinnosťou od 1. januára 2012, sudy už nemajú možnosť preskúmať osobné a majetkové pomery účastníka žiadajúceho o ustanovenie právneho zástupcu ani právomoc ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie. Uvedená kompetencia prešla v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci zriadeného zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V prípade, že účastník požiada súd o ustanovenie právneho zástupcu, je súd povinný iba odkázať účastníka s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci, nemôže však o takejto žiadosti rozhodnúť ani účastníkovi právneho zástupcu sám ustanoviť.

Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že postup okresného súdu, ktorý odkázal navrhovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie zástupcu z radov advokátov na Centrum právnej pomoci, bol správny a v súlade s ustanovením § 30 O.s.p. Skutočnosť, že sa navrhovateľ z akýchkoľvek dôvodov odmieta obrátiť na Centrum právnej pomoci, nemá z hľadiska povinností súdu v tomto smere žiaden význam, pretože od 1. januára 2012 zákonodarca určil Centrum právnej pomoci ako jediný a výlučný orgán štátnej správy oprávnený konať vo veciach poskytovania právnej pomoci v súdnom konaní. Ak teda navrhovateľ odmieta splniť podmienky stanovené zákonodarcom pre poskytnutie právnej pomoci v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z.z, predpokladom čoho je žiadosť účastníka podaná Centru právnej pomoci, nemôže sa dovolávať čl. 47 ods. 2 ústavy.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy súdu prvého stupňa na odstránenie procesného nedostatku podmienky dovolacieho konania spočívajúceho v nedostatku povinného právneho zastúpenia zo strany dovolateľa, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.